

- नाव मार्क्सवादी दृष्टीकोन

(इयान टेलर, पॉल वाल्टेन, जॉक यंग)

- 1) नव मार्क्सवादी दृष्टीकोन पारंपारिक मार्क्सवादी कल्पना आणि लेबलिंग सिद्धांताच्या कल्पनाव्दारे प्रेरित आहे.
- 2) सामाजिक संरचना गुन्हेगारीच्या वर्तनाला आकार देतात परंतु व्यक्ती प्रतिनिधी दर्शवू शकतात.
- 3) गुन्हेगारांना सामाजिक कलंकाचे बळी म्हणून पाहिले आणि भांडवलाच्या घटकांचा सक्रियपणे प्रतिकार केला.
- 4) १९७३ मध्ये आपल्या "टीकात्मक गुन्हेगारीशास्त्र" या ग्रंथात गुन्हेगारीशास्त्राच्या विकासाचा नवीन दृष्टीकोन मांडला.
- 5) संरचनात्मक शक्ती आणि वैयक्तिक साधन/मध्यम या दोन्हीव्दारे प्रभावित होत चाललेल्या विचलनाचे संशोधन करण्यासाठी अधिक समग्र दृष्टीकोन विकसित केला.
- 6) अर्धवट किंवा सदोष सामाजिकीकरण, समवयस्क व्यक्तींचा दबाव यामुळे गुन्हे घडत नाहीत.
- 7) गुन्हेगारी कायदे अशा प्रकारे तयार केले आहेत, की ज्यामुळे एक सामाजिक वर्ग दुसऱ्या सामाजिक वर्गावर नियंत्रण ठेवू शकेल.
- 8) गुन्हेगारीची सर्व कारणे ही समाजातील परिस्थितीमध्येच दडलेली असतात.
- 9) समाजात गुन्हेगारी किंवा इतर कायद्याचा वापर हा फक्त गरीब, निरक्षर, सत्ताहीन, आणि अल्पसंख्य समाजातील सदस्यांच्या विरोधात केला जातो.
- 10) सत्ताधारी पक्ष कायद्याचा वापर मुख्यत तीन कारणांसाठी करतो.
 - अ) सरकारची नैतिकता आणि त्यांचे आदर्श समाजावर लादण्यासाठी
 - ब) गरीब, असंतुष्ट वर्गाकडून सरकारी मालमत्तेची होणारी नासधूस व सरकारी व्यक्तींना पोचवली जाणारी इजा थांबवून च्यांचे संरक्षण करण्यासाठी
 - क) गुन्हेगारी वर्तनाची व्याख्या सरकार स्वतःच्या सोयीची बनवते, की ज्यामुळे सरकारला मध्यमवर्गीय व गरिबांवर वर्चस्व प्रस्थापित करणे शक्य होईल.
- 11) समाजात गुन्हेगारी उपसंस्कृती नांदत असते या प्रकारच्या गुन्ह्यामध्ये समाजातील सभ्यतेचा बुरखा पांघरलेले राजकारणी, पोलीस कर्मचारी, कायद्याची अमलबजावणी करणारे कर्मचारी इत्यादींचा समावेश होतो.
- 12) सत्ताधारी वर्गाचे वर्चस्व रहावे अशा रीतीने कायद्याची अमलबजावणी केली जाते.

- सामाजिक सिद्धांत विचार

१) विकृत कृत्याची व्यापक उत्पत्ती
२) विकृत कृत्याची त्वरित उत्पत्ती
३) विचलनाची वास्तविक उत्पत्ती
४) सामाजिक प्रतिक्रियाची त्वरित उत्पत्ती
५) सामाजिक प्रतिक्रियाची व्यापक उत्पत्ती
६) भविष्यातील वर्तनावर सामाजिक प्रतिक्रियेचा प्रभाव

- १) विकृत कृत्याची व्यापक उत्पत्ती :- याचा अर्थ सामाजातील सामाजिक संरचना आणि सामाजिक असमानता होय.
- २) विकृत कृत्याची त्वरित उत्पत्ती :- विशिष्ट परिस्थिती ज्यामुळे एखाद्या व्यक्तीने गुन्हा केला.
- ३) विचलनाची वास्तविक उत्पत्ती :- कायद्याचा व्यक्तीसाठी काय अर्थ होतो.
- ४) सामाजिक प्रतिक्रियाची त्वरित उत्पत्ती :- वैयक्तिकरित्या जोडलेल्यांची प्रतिक्रिया विचित्र कृत्याबद्दल कशी प्रतिक्रिया देईल.
- ५) सामाजिक प्रतिक्रियाची व्यापक उत्पत्ती :- विचलनाच्या कृत्यावर उर्वरित समाज कसा प्रतिक्रिया देईल.
- ६) भविष्यातील वर्तनावर सामाजिक प्रतिक्रियेचा प्रभाव :- हे कृत्य करणाऱ्या व्यक्तीला असे लेबल लावले जाईल की कायदा हा उत्कृष्ट दर्जाचा असेल.

- मूल्यमापन

- १) हॉलच्या धोरण संकटाने काळ्या गुन्हेगारीचे नकारात्मक चित्रण स्पष्ट करण्यासाठी संपूर्णपणे सामाजिक सिद्धांत स्वीकारला.
- २) आदर्शवादी - हे सूचित करते की, समाजात मी समानतेच्या विरुद्ध सूड घेण्याच्या इच्छेमुळे गुन्हा प्रवृत्त होतो.
- ३) मुख्यतः अन्य मजूर वर्गाच्या व्यक्तीविरुद्ध गुन्हा का केला जातो हे स्पष्टीकरण देत नाही.